

הכשרתי במקצת נזקו

חבתי בתשלומי נזקו כהכשר כל נזקו (בבא קמא י).

המקרה			שם
אחד חפר בור תשעה טפחים ובא אחר והשלים לעשרה			ברייתא
<u>המחלוקת</u>	<u>תנא קמא</u>	<u>רבי יהודה הנשיא (רבי)</u>	
מישהו נפל לבור וניזוק	האחרון חייב הגמרא מביאה דוגמא ובלשון הגמרא: "החופר בור תשעה ובא אחר והשלימו לעשרה. אחרון חייב".	שניהם חייבים וכלשון הגמרא "אחר אחרון למיתה אחר שניהם לנזקים"	
מישהו נפל לבור ומת	האחרון חייב	האחרון חייב	
רב פפא טוען שגם המשנה שלנו מדברת על מיתה בלבד. ולא על נזקין. ואין מחלוקת עם רבי יהודה.			
שור שנמסר לשמירה לחמישה שומרים ואחד פשע			רבי זירא
לשון הגמרא: "מסר שורו לחמשה בני אדם ופשע בו אחד מהן והזיק חייב"			
פירכת הגמרא על רבי זירא			
<u>מקרה 1: השומר החמישי אשם וכולם פטורים</u> אם מדובר כאן בשור אלים וחייבים שמירה של חמישה בני אדם, ובלי השומר החמישי לא ניתן לשמור על השור, שואלת הגמרא פשיטא, ברור שרק השומר החמישי חייב בנזק ולא כל השומרים כי רק בגללו השור השתחרר מארבעת השומרים האחרים והזיק.			
<u>מקרה 2 כולם חייבים</u> ואם לא היו חייבים את כל חמשת השומרים לשמירה על השור, ובכל זאת הוא הזיק,			

סיכומים - שקלא וטרייא של מסכת בבא קמא סיכום: יונתן שטנצל קיץ תשע"ד.

ניתן להעתיק ולהפיץ ללא תשלום 077-4040520 yshntencel@gmail.com

<p>זה אומר ששאר השומרים גם התרשלו בשמירה, אז למה מפילים את החיוב רק על השומר החמישי, שיחייבו גם את שאר ארבעת השומרים של השור העצבני ולא רק את השומר החמישי?</p>	
<p>הוסיף שמן למדורה ובלשון הגמרא: "מרבה בחבילה".</p> <p>להמחשה מקרה תיאורטי שלא התרחש במציאות... ר' זלמן, הצית מדורת לג בעומר ברחוב רשב"ם בבני ברק ליד ביתו של מרן רבי חיים קנייבסקי, אולם ר' פייבל התלהב מהמדורה ורצה לשמח את ילדי השכונה שתהיה מדורה גדולה יותר, ונסע לתחנת הדלק ברחוב הרב כהנמן, וקנה ג'ריקן מלא דלק, וחזר והגדיל את המדורה ומדורת לג בעומר פלשה לביתו של ר' תנחום שכנו ר' חיים קנייבסקי שליטא ברחוב רשב"ם 23. מי חייב על השריפה? ר' זלמן? או ר' פייבל? אומרת הגמרא האיש האחרון חייב. שזה אומר, ר' פייבל.</p> <p>פירכת הגמרא על רב ששת</p> <p>אם בלי התוספת של ר' פייבל למדורה, האש לא הייתה שורפת את ביתו של שכנו של רבי חיים קנייבסקי, אז מה הגמרא באה לחדש שהשני חייב. פשיטא! ואם ר' זלמן הראשון לא היה זהיר, וגם האש הייתה שורפת את ביתו של ר' תנחום שכנו של הרב קנייבסקי בכל מקרה, אז מה אנחנו רוצים מר' פייבל השני שרק רצה לשמח את ילדי החזונישניקים מרחוב רשב"ם? הרי השריפה הייתה פורצת בכל מצב.</p>	<p>רב ששת</p>
<p>חמישה יושבים על ספסל והגיע אדם שמן ושבר את הספסל</p> <p>נביא קודם את לשון הגמרא: "מתקיף לה רב פפא והא איכא דתניא ה' שישבו על ספסל אחד ולא שברוהו ובא אחד וישב עליו ושברו האחרון חייב ואמר רב פפא כגון פפא בר אבא" להמחשה מקרה תיאורטי שלא התרחש במציאות... חמישה חסידי ויזניץ ישבו על ספסל בבית הכנסת הגדול של ויזניץ ברחוב תורת חיים בבני ברק. הגיע אדם שישי שמן- בעל בשר –והתיישב על הספסל היוקרתי והספסל קרס ונשבר. אומר רב פפא שהאדם השישי חייב לשלם את הנזק של הספסל. רב פפא מגלה לנו שבגמרא אירוע כזה היה עם אדם ששמו היה פפא בר אבא שהיה שמן ואדם בעל בשר. הרשב"ם והמאירי טוענים כי לא חייבים להעמיד את המקרה על אדם שמן, אלא אפילו אדם שישי רזה ששבר את הספסל השאלה עדיין עומדת</p>	<p>רב פפא</p>

פירכת הגמרא על רב פפא

אם בלעדי האדם השישי השמן הספסל לא היה נשבר, וקריסת הספסל נגרמה ע"י השמן אז פשיטא שהאדם השישי חייב. אז מה הגמרא באה לחדש? ואם גם בלי האדם השישי הספסל היה נשבר, אז מה אנחנו רוצים ממנו? הרי מדובר בספסל שכבר היו מיועד לשבירה.

הטיעונים של החמישה נגד השמן השישי

מדובר בספסל מעט רעוע שאם יושבים עליו רצוף שעתים הוא אמור לקרוס. והאדם השישי הגיע לאחר שעה, ואז ישיבתו עליו גרמה לקריסתו. ולכן אומרים לו חמשת האנשים, אם לא היית מגיע, היינו קמים לפני השעתיים, ואז הספסל לא היה קורס בלבד, ולכן אתה אשם בכל הנזק לספסל.

תשובת האדם השמן לחמישת המתחמקים

אם אתם לא הייתם יושבים על הספסל, ורק אני הייתי יושב, הספסל לא היה נשבר, ולכן הספסל נשבר בגלל השילוב של ישיבתכם עם ישיבתי, ובלשון הגמרא "ולימא להו אי לאו אתון, בדידי לא הוה מיתבר"

לי לא ברורה הטיעון של האדם השמן, הרי ראית שיושבים כאן חמישה, ואם לא היית יושב זה לא היה נשבר, ולכן יש לך אחריות של אדם בוגר, לא להתיישב על ספסל שכבר יושבים עליו אנשים. ולכן האחריות צריכה להיות עליך.

אלא השישי הפעיל כוח ולא ישב פיזית על הספסל

וכאן הדיון האם כוחו כגופו או לאו? והגמרא באה לחדש שכוחו כגופו והוא אכן חייב.

10 בני אדם עשו לינץ' באדם והיכו בעשר מקלות ומת

לשון הגמרא: "הא איכא הא דתניא הכוהו עשרה בני אדם בעשר מקלות בין בבת אחת בין בזה אחר זה ומת כולן פטורין רבי יהודה בן בתירא אומר בזה אחר זה האחרון חייב מפני שקירב את מיתתו בקטלא לא קמיירי ואיבעית אימא בפלוגתא לא קמיירי ולא והא אוקימנן דלא כרבי דלא כר' וכרבנן מוקמינן כר' יהודה בן בתירא ולא כרבנן לא מוקמינן"

שראיתי את הדוגמא בגמרא מיד נזכרתי במקרה שהיה הלינץ' ברמאללה הוא לינץ' אשר התרחש ב 12-באוקטובר) 2000 תחילת האינתיפאדה השנייה (ברמאללה, במהלכו תקף המון פלסטיני שני חיילי מילואים של צה"ל - יוסי אברהמי, וואדים נורז'יץ - רצח אותם והשחית את גופותיהם ובית המשפט גזר עליהם מאסר עולם.

ע"פ ההלכה רוצחי הלינץ' ברמאלה זכאים

מעניין אם היו הרוצחים של הלינץ' ברמאלה צריכים לעמוד בפני בית דין ע"פ התורה הקדושה מסתמא הם היו פטורים. כי זה דעת חכמים. (וכך נפסק בהלכות רוצח ושמירת נפש הלכה ו סמג לאווין קסג) רבי יהודה בן בתירא מחייב את האחרון במקרה שהיכו בעשר מקלות בזה אחר זה. מפני שגרם להתקרבות מותו.

ברייתא 10
מקלות

סיכומים - שקלא וטרייא של מסכת בבא קמא סיכום: יונתן שטנצל קיץ תשע"ד.

ניתן להעתיק ולהפיץ ללא תשלום 077-4040520 yshntencel@gmail.com

סיכומים - שקלא וטרייא של מסכת בבא קמא סיכום: יונתן שטנצל קיץ תשע"ד.
ניתן להעתיק ולהפיץ ללא תשלום 077-4040520 yshancel@gmail.com